

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ



## کسب و کار و قوانین ۲

دوره دوم متوسطه کار دانش خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه

تمامی رشته های مهارتی



وزارت آموزش و پرورش  
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

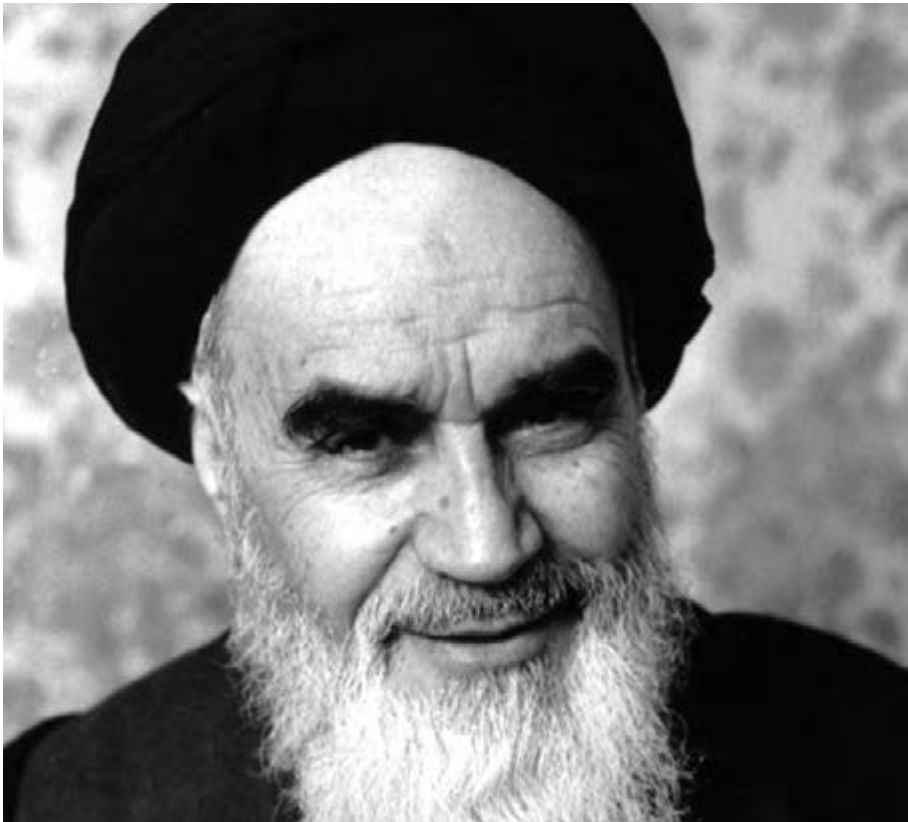
نام کتاب: کسب و کار و قوانین ۲- پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه کردانش خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه کد: ۵۱۲۴۵۲  
پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور  
مدیریت برنامه ریزی و تألیف: معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی  
شناسه افزوده برنامه ریزی و تألیف: مجید هداوند، منیره عزیزی، مینا حسنی، احمد مطلبی و سارا جانبازی  
(اعضای شورای برنامه ریزی)  
سید حمید هاشمی، فائزه سادات ابراهیمی، سهیلا خاکزاد، مهین مولایی و با همکاری احمد مطلبی و سارا جانبازی  
(اعضای گروه تألیف)

مدیریت آماده سازی هنری: اداره چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور  
شناسه افزوده آماده سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - محمد عباسی (طراح گرافیک،  
طراح جلد و صفحه آرا)

نشانی سازمان: تهران: خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، شماره ۶۶،  
تلفن: ۶۶۹۷۰۴۵۵، کد پستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴  
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران: تهران- کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (دارو پخش)  
تلفن: ۵- ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹- ۳۷۵۱۵  
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی ایران «سهامی خاص»  
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۲  
برای دریافت فایل pdf کتاب های درسی به نشانی [www.chap.sch.ir](http://www.chap.sch.ir) مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هر گونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

شابک ۷-۲۴۷۱-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-3471-7



حیات یک ملت مرهون کار و کارگر است.

امام خمینی (قدس سره)

درس کسب و کار و قوانین در آموزش به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه از اهمیت بسزایی برخوردار است. چون از سویی به قوانینی می‌پردازد که رعایت آن در محیط کار برای تمامی افراد شاغل الزامی است و از دیگر سوی بستر ورود به دنیای کار را برای فارغ‌التحصیلان فراهم می‌کند. در کتاب حاضر تلاش بر آن بوده است تا دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان را با حقوق اولیه خود و باید و نبایدهای موجود در محیط کاری آشنا کنیم و از تضييع حقوق آنان جلوگیری نماییم. برای پیشبرد فرایند یاددهی - یادگیری، آگاهی از ساختار کتاب جزء لاینفک آن محسوب می‌شود. بر این اساس به شرح مختصر ساختار کتاب می‌پردازیم:

- این کتاب شامل ۸ درس با عناوین **نظم و آراستگی محیط کار، فرایند انجام کار، روش‌های پرداخت دستمزد، بیمه، مرخصی، شکل‌های مختلف کسب و کار، مخاطرات محیط کار و معرفی محصول** می‌باشد.
- محتوای کتاب طوری در نظر گرفته شده است که نیاز دانش‌آموزان جهت ورود و اشتغال در بازار کار را تأمین نماید.
- موضوعات اصلی درس در قالب داستان‌های ساده طراحی شده است و مفاهیم از این طریق آموزش داده می‌شود.
- در تدریس درس‌ها هدف حفظ واژگان نیست و تنها یادگیری و درک مفاهیم توسط دانش‌آموزان مد نظر است.
- در ابتدای هر درس جهت ایجاد انگیزه و برانگیختن حس کنجکاوی دانش‌آموزان تصاویری بر اساس تجربیات قبلی آنان طراحی شده است.
- در قسمت **"فکر کنید و پاسخ دهید"** هر درس، یک سؤال آزاد قرار دارد که همکاران گرامی با توجه به محتوای داستان، بایستی آن را طراحی نمایند.
- برخی از فعالیت‌ها تحت عنوان **"گفت‌وگو کنید"** طراحی شده است که باعث افزایش تعامل بین دانش‌آموزان و تقویت کاربرد واژگان مربوط به کار می‌شود.
- به منظور افزایش آگاهی شغلی دانش‌آموزان در پایان برخی دروس موضوعی با عنوان **"بررسی کنید"** ارائه گردیده است تا آنان از طریق تعامل با دیگران اطلاعات خود را در این زمینه افزایش دهند.
- برخی از مفاهیم آموزشی در قالب **"فعالیت"** در این کتاب پیش‌بینی شده است تا دانش‌آموزان با انجام آن‌ها، به مفهوم مورد نظر دست یابند. لذا همکاران گرامی با توضیحات تکمیلی و راهنمایی دانش‌آموزان زمینه دستیابی آنان را به این مهم فراهم نمایند.
- مطالب قسمت **"بیشتر بدانید"** برای مطالعه و افزایش اطلاعات دانش‌آموزان است، لذا از این مطالب ارزشیابی به عمل نخواهد آمد.
- با توجه به لزوم تقویت ارتباط کلامی در دانش‌آموزان با نیازهای ویژه لازم است در انجام فعالیت‌ها و ارزشیابی مستمر به این نکته مهم توجه شود.
- در پایان اردیبهشت ماه به منظور ارزیابی دانش‌آموزان لازم است نمایشگاهی جهت معرفی محصول و یا عرضه خدمات

مرتبط با رشته مهارتی و با تأکید بر مهارت‌های آموخته شده در کتاب حاضر برگزار شود.

- ارزشیابی این درس در دو بخش عملی و کتبی صورت می‌پذیرد که بارم بخش عملی آن ۱۵ نمره (فهرست واریسی، انجام تمرین‌ها، فعالیت‌های کتاب و برگزاری جشنواره) و بخش کتبی آن ۵ نمره می‌باشد.

- لازم است در ابتدای سال تحصیلی اولیای گرامی را از هدف‌های درس کسب و کار و قوانین ۲ و ضرورت همکاری آنان در انجام برخی فعالیت‌ها آگاه سازید تا هماهنگی آموزشی بین مدرسه و خانه ایجاد شود.

امیدواریم تدوین و تألیف کتاب برای دانش‌آموزان مفید واقع گردد. از همکاران گرامی و صاحب‌نظران تقاضا داریم با نظرات سازنده خود، ما را از کاستی‌های کتاب آگاه نموده تا در چاپ‌های بعدی مورد لحاظ قرار گیرد.

## فهرست

- درس اول: نظم و آراستگی محیط کار ..... ۱
- درس دوم: فرایند(مراحل) انجام کار ..... ۹
- درس سوم: روش های پرداخت دستمزد ..... ۱۵
- درس چهارم: بیمه ..... ۲۳
- درس پنجم: مرخصی ..... ۳۱
- درس ششم: شکل های مختلف کسب و کار ..... ۳۷
- درس هفتم: مخاطرات محیط کار ..... ۴۷
- درس هشتم: معرفی محصول ..... ۵۳

درس اول

# نظم و آراستگی محیط کار

## گفت‌و‌گو کنید

کدام یک از مکان‌های زیر را برای انجام فعالیت انتخاب می‌کنید؟ چرا؟





علی پس از پایان تحصیلات خود و دریافت دیپلم مهارتی به همراه عمومیش برای انجام کار و کسب درآمد به چند کارگاه مراجعه کرد. او هفته گذشته در کارگاه صنایع دستی پارسیان استخدام شد. آقای محمدی مدیر این کارگاه است. علی در روز اول کار خود، وقتی برای آشنایی با همکاران و محیط کار به همراه آقای محمدی وارد کارگاه شد، بر روی دیوار کارگاه تابلویی را مانند تصویر زیر مشاهده کرد.

### اصول نظم و آراستگی کارگاه صنایع دستی پارسیان

- در تمیز نگه داشتن کارگاه کوشا باشید.
- وسایل مورد نیاز خود را در دسترس قرار دهید.
- وسایلی را که کمتر از آن استفاده می کنید از کارگاه خارج کرده و در انبار بگذارید.
- در چیدمان وسایل و تجهیزات دقت کنید تا کارگاه ظاهری زیبا و مرتب داشته باشد.
- وسایل زائدی را که به آن‌ها نیاز ندارید پس از مشورت با مدیر کارگاه، دور بریزید.
- در صورت خرابی وسایل و تجهیزات، برای تعمیر آن‌ها به مدیر کارگاه اطلاع دهید.
- برای آن که بتوانید به سادگی و با سرعت وسایل و تجهیزات را پیدا کنید در چیدمان آن‌ها دقت کنید.
- بعد از استفاده از وسایل و ابزار آن‌ها را تمیز کرده و در جای خود قرار دهید.
- به موقع در محل کار حاضر شوید و قبل از پایان ساعت کار بدون هماهنگی از کارگاه خارج نشوید.
- در هنگام کار در کارگاه از تجهیزات ایمنی فردی مناسب استفاده کنید.
- به علائم و رنگ‌های هشدار دهنده در کارگاه توجه کنید.
- کارهایی را که به شما سپرده می شود به درستی و به موقع انجام دهید.
- به هنگام استفاده از وسایل مراقب باشید تا به دیگران آسیبی نرسد.
- بهداشت فردی را در کارگاه رعایت کنید.
- از شوخی کردن در کارگاه بپرهیزید.

آقای محمدی وقتی توجه علی را به آن تابلو دید، به او گفت: ما برای ایجاد نظم و ترتیب، انجام کار بهتر و پیشگیری از حوادث در محیط کارمان قوانینی را تعیین کرده‌ایم که به آن نظام آراستگی می‌گوییم. همه کارکنان ما لازم است این قوانین را در هنگام کار رعایت کنند. سپس آقای محمدی درباره برخی از فایده‌های رعایت نظم و آراستگی در کارگاه توضیح داد. این فایده‌ها عبارت‌اند از:

- کاهش زمان انجام کار
- کاهش ضایعات و پسماند تولیدات
- زیبایی محیط کار
- افزایش ایمنی در محیط کار
- داشتن فضای بیشتر برای انجام کار
- افزایش میل و رغبت در انجام کار

علی پس از شنیدن توضیحات آقای محمدی تصمیم گرفت اصول نظم و آراستگی را به خوبی مطالعه کند و در محیط کار آن‌ها را رعایت کند. تصاویر زیر اصول نظم و آراستگی در محیط‌های کاری مختلف را نشان می‌دهد.

خارج کردن وسایل اضافی	تمیزبودن کارگاه
	
نظم و ترتیب	چیدمان درست وسایل و تجهیزات
	

**اول ایمنی بعد کار**

## فکر کنید و پاسخ دهید

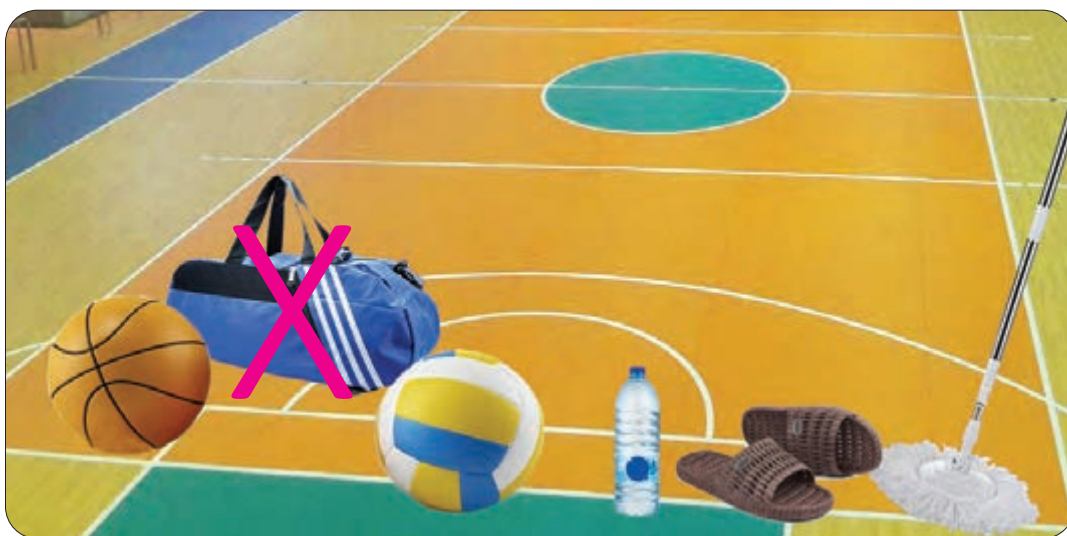
۱- در کارگاه صنایع دستی پارسیان چه تابلویی نظر علی را جلب کرد؟

۲- دو مورد از فواید رعایت نظم و آراستگی در کارگاه را بنویسید.

۳- .....

## فعالیت ۱

• در تصویرهای زیر وسایل غیر مرتبط را مانند نمونه با علامت X مشخص کنید.



● در کدام یک از تصاویر زیر اصول نظم و آراستگی در محیط کار رعایت شده است؟



## فعالیت ۲

• عبارتهای درست و نادرست را مانند نمونه مشخص کنید.

نادرست	درست	
		پس از انجام کار وسایل را در جای اولشان قرار می دهیم.
✓		ما در کارگاه نیاز به علائم هشدار دهنده نداریم.
		پس از پایان فعالیت های خود، کارگاه را نظافت می کنیم.
		وسایلی را که بیشتر استفاده می کنیم، دور از دسترس قرار می دهیم.

## فعالیت ۳

- ۱- در ابتدا از کارگاه مدرسه یک عکس بگیرید.
  - ۲- با کمک معلم خود قوانینی را برای نظم و آراستگی در کارگاه تهیه کنید و آن را بر روی دیوار نصب کنید.
- اصول نظم و آراستگی کارگاه .....

- ۳- اکنون کارگاه خود را بر اساس قوانینی که تعیین کرده اید، چیدمان کنید.
- ۴- حالا از چیدمان جدید کارگاه خود عکس بگیرید.
- ۵- عکس ها را در کنار یکدیگر بچسبانید و با هم مقایسه کنید.

بعد از اجرای اصول نظم و آراستگی

قبل از اجرای اصول نظم و آراستگی

درس دوم

فرایند (مراحل) انجام کار

## گفت و گو کنید

به تصاویر زیر نگاه کنید و در باره آن ها با یکدیگر گفت و گو کنید.





سعیده مدّتی است که به عنوان کارآموز در یک نانوائی مشغول به کار است. او در مدرسه آموزش‌های لازم را برای پخت نان دیده بود، اما علاقه داشت تا مهارت بیشتری را در کارش کسب کند. بنابراین، با خانم کریمی که صاحب نانوائی بود صحبت کرد و از او اجازه خواست تا برای مدّتی در نانوائی ایشان کارآموزی کند. پس از موافقت خانم کریمی، او کار خود را در نانوائی شروع کرد. سعیده تصمیم گرفت تمامی آموخته‌ها و تجربه‌های کاری خود را در دفتری یادداشت کند تا هر زمان که نیاز داشت بتواند از آن‌ها استفاده نماید. او آنچه را که از پخت نان یاد گرفته بود به شکل زیر در دفترش یادداشت کرد:

### • فرایند تصفیه نان

(۱) آماده کردن مواد و ابزار مورد نیاز

(۲) تصفیه خمیر

(۳) چانه گیری

(۴) پهن کردن خمیر

(۵) حرارت دادن در تنور

(۶) پخت نان

(۷) خنک کردن نان

• مواد مورد نیاز: آرد، آب، نمک و خمیرمایه



• وسایل و امکانات لازم: مخلوط کن، ترازو، کاردک، وردنه، تخته چانه، چکه، میز کار، تنور



## روش پخت نان

- در ابتدا آب با دمای معمولی را داخل مخلوط کن می ریزیم.
- سپس نمک را در آب ریخته و با دست هم می زنیم.
- پس از آن خمیرمایه را به مواد اضافه می کنیم.
- در این مرحله مخلوط کن را روشن کرده و کم کم آرد را داخل آن می ریزیم تا خمیر آماده شود.
- اکنون روی خمیر را به مدت ۵ دقیقه با پارچه می پوشانیم تا خمیر برای پخت آماده شود.
- تنور را روشن می کنیم تا برای پخت نان آماده شود.
- حالا برای چانه گیری، خمیر را به صورت قطعات کوچک جدا کرده و با دست ورز می دهیم تا شکل یکنواختی پیدا کند.
- بر روی تخته چانه، آرد پاشیده و چانه های آماده شده را در کنار هم می چینیم.
- سپس با استفاده از وردنه هر یک از چانه های خمیر را نازک کرده و با دست آن را بر روی چله پهن می کنیم.
- آنگاه چله را به درون تنور می کوئیم تا خمیر بر اثر حرارت پخته شود.
- در زمان مناسب نان را از تنور خارج کرده و بر روی سطح صاف صاف قرار می دهیم تا خنک شود.

سعیده در دوره کارآموزی خود یاد گرفت برای انجام کاری خوب و با کیفیت، در ابتدا باید روش انجام آن را بداند. سپس وسایل و مواد مورد نیاز را آماده کند. آنگاه فرایند انجام کار را به ترتیب، با دقت و در زمان مناسب انجام دهد.

## فکر کنید و پاسخ دهید

۱- برای انجام کار با کیفیت به چه مواردی باید دقت کنید؟

۲- آیا امکان تغییر در ترتیب مراحل پخت نان وجود دارد؟ چرا؟

۳- .....

## فعالیت ۱

بر اساس تصاویر زیر ترتیب صحیح مراحل پخت نان را شماره گذاری کنید.



## فعالیت ۲

یکی از موضوعات زیر را انتخاب کنید و فرایند انجام آن را به طور کامل بنویسید.  
الف) تهیه یک محصول با توجه به رشته مهارتی خود  
ب) پرورش و تکثیر یک نوع گیاه  
ابزار و وسایل مورد نیاز:

مواد مورد نیاز:

فرایند انجام کار:

## گفت‌وگو کنید

- در مورد سؤال‌های زیر با یکدیگر گفت‌وگو کنید.
- اگر مدت زمان پخت سیب زمینی را تغییر دهیم چه اتفاقی می‌افتد؟ توضیح دهید.
  - آیا تغییر در ترتیب مراحل پخت غذا، در کیفیت آن تأثیر دارد؟ توضیح دهید.

درس سوم

# روش های پرداخت دستمزد

## گفت و گو کنید

به تصویر زیر نگاه کنید و درباره آن با یکدیگر گفت و گو کنید.

### قرارداد کار

این قرارداد کاری بین کارفرما / نماینده قانونی کارفرما و کارگر / قیم قانونی او تنظیم می شود.

۱- مشخصات طرفین:

کارفرما / نماینده قانونی کارفرما

آقای / خانم / شرکت **فرامرز شاکری** فرزند **حن** شماره شناسنامه / شماره ثبت **۱۳۱۲۸۳۴۹۸۵**

کد ملی **۱۳۱۲۸۳۴۹۸۵**

نشانی: **بو شهر - خیابان جهانی - کوچه بهار - پلاک ۹۸ فروشگاه مواد غذایی شاکری**

کارگر

آقای / خانم **پیرا اصغری** فرزند: **کمال** متولد: **بو شهر** شماره شناسنامه: **۲۵۴۳۶۹۸۵۷۰**

شماره ملی: **۲۵۴۳۶۹۸۵۷۰** میزان تحصیلات: **دیپلم**

نشانی: **بو شهر - خیابان جهانی - کوچه شرفه - پلاک ۳۲**

۲- نوع قرارداد: دائم  موقت  کار معین

۳- نوع کار یا حرفه ای که کارگر به آن اشتغال می یابد:

چیدن بسته های مواد غذایی در قفسه ها و راهنمایی مشتریان

۴- محل انجام کار: فروشگاه مواد غذایی آقای شاکری

۵- تاریخ انعقاد قرارداد: ۹۷/۷/۱

۶- مدت قرار داد: شش ماه

۷- ساعت کار: ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر

۸- حقوق

حقوق روزانه: ۳۷۰۴۲۳ ریال حقوق ماهیانه: ۱۱۱۲۶۹۰ ریال

حقوق و مزایای سالانه بر طبق مصوبات و قوانین کار خواهد بود.

محل امضاء کارگر / ولی قانونی

محل امضاء کارفرما

در قراردادی که بین کارگر و کارفرما برای انجام کار امضا می شود، روش پرداخت دستمزد باید تعیین گردد. دستمزد به روش های گوناگونی پرداخت می شود که در مثال های زیر با برخی از آن ها آشنا می شوید:

### ۱- روزمزد

در قراردادی که حسین با آقای احسانی برای کار در کارگاه مبیل سازی امضا کرده، دستمزد او به صورت روزمزد مشخص شده است؛ یعنی حسین بر اساس میزان ساعات کاری که روزانه انجام می دهد دستمزد (حقوق) دریافت می کند. همچنین در قرارداد بین حسین و آقای احسانی نوشته شده است که اگر حسین بیشتر از روزی ۸ ساعت در کارگاه کار کند باید به او اضافه کاری پرداخت شود.

### نمونه قرارداد کار

این قرارداد به موجب ماده (۱۰) قانون کار جمهوری اسلامی ایران بین کارفرما / نماینده قانونی کارفرما و کارگر منعقد می شود.

۱- مشخصات طرفین: کارفرما / نماینده قانونی کارفرما

آقای: **حیدر احسانی**      فرزند: **سلیمان**      شماره شناسنامه: **۵۹۶۳۲۵**  
نشانی: **دزفول، میدان ابانر، خیابان علوی پلاک ۵۶**

کارگر

آقای: **حسین نامدار** فرزند: **فرزاد**      شماره شناسنامه: **۸۹۷۵۶**

شماره ملی: **۲۵۴۳۶۹۸۵۷۰**      میزان تحصیلات: **دیپلم**

نشانی: **دزفول، خیابان سبزواری، کوچه حامدی، پلاک ۱۰**      منعقد می گردد.

۲- نوع قرارداد: دائم       موقت       کار معین

۳- نوع کار یا حرفه ای که کارگر به آن اشتغال می یابد: رنگ کاری مصنوعات چوبی

۴- محل انجام کار: کارگاه مبیل سازی

۵- مدت قرارداد: یک سال

۶- ساعت کار: ۸ ساعت روزانه

میزان ساعت کار و ساعت شروع و پایان آن با توافق طرفین تعیین می گردد. ساعت کار نمی تواند بیش از میزان مندرج در قانون کار تعیین شود لیکن کمتر از آن مجاز است.

۷- دستمزد:

روزمزد       کارمزد       مزد ثابت + تشویقی

محل امضا کارفرما       محل امضا کارگر 

## ۲- کارمزد

ریحانه خواهر حسین نیز در خانه برای یک تولیدی پوشاک، منجوق کاری می کند. او دستمزد خود را به صورت کارمزد دریافت می کند؛ یعنی ریحانه بر اساس کاری که انجام می دهد، دستمزد می گیرد. ریحانه باید هر هفته ۲۰ پیراهن را منجوق کاری کرده و به تولیدی پوشاک تحویل دهد.

### نمونه قرارداد کار

این قرارداد به موجب ماده (۱۰) قانون کار جمهوری اسلامی ایران بین کارفرما / نماینده قانونی کارفرما و کارگر منعقد می شود.

۱- مشخصات طرفین: کارفرما / نماینده قانونی کارفرما

آقای: حمید دکاوری      فرزند: علی      شماره شناسنامه: ۸۹۶۵

نشانی: زرفول، میدان جهاد، خیابان شرویتی، مرکز خرید ایمان، پلاک ۱۵

و کارگر خانم: ریحانه نامدار      فرزند: فرزاد      شماره شناسنامه: ۵۸۶۷

شماره ملی: ۰۰۱۲۵۴۸۹۶۳      میزان تحصیلات: ریپلم

نشانی: زرفول، خیابان سبزواری، کوچه حامدی، پلاک ۱۰      منعقد می گردد.

۲- نوع قرارداد دائم  موقت  کار معین

۳- نوع کار یا حرفه یا حجم کار یا وظیفه ای که کارگر به آن اشتغال می یابد: منجوق کاری لباس

۴- محل انجام کار: منزل

۵- مدت قرارداد: یک سال

۶- ساعت کار: .....

هر هفته باید ۲۰ پیراهن را منجوق کاری کرده و به تولیدی پوشاک تحویل دهد.

۷- دستمزد:

روز مزد  کارمزد  مزد ثابت + تشویقی

محل امضا کارگر

محل امضا کارفرما

### بیشتر بدانید

ساعت کار کارگران در شبانه روز حداکثر ۸ ساعت و در هفته حداکثر ۴۴ ساعت است. بیشتر از این مقدار کار، باید به کارگران اضافه کاری پرداخت شود.



## ۳- طرح تشویقی

پدر حسین و ریحانه در یک کارخانه تولید خودرو مشغول به کار است. او دستمزد خود را به صورت طرح تشویقی دریافت می کند. یعنی پدر حسین علاوه بر اینکه دستمزد (حقوق) خود را دریافت می کند، در صورتی که در آن ماه تعداد تولیدات کارخانه از حد مشخصی بیشتر شود به او مبلغی به عنوان پاداش داده می شود.

### نمونه قرارداد کار

این قرارداد به موجب ماده (۱۰) قانون کار جمهوری اسلامی ایران بین کارفرما / نماینده قانونی کارفرما و کارگر منعقد می شود.

۱- مشخصات طرفین: کارفرما / نماینده قانونی کارفرما

شماره شناسنامه: ۶۹۸۵

آقای: محمد نریمانجی فرزند: علی

به نشانی: زرفول، شهرک صنعتی فجر، پلاک ۹۵

شماره شناسنامه: ۳۲۲

و کارگر آقای: فرزاد نامدار فرزند: فرهاد

شماره ملی: ۰۳۰۲۶۵۹۸۷۲ میزان تحصیلات: ریپلم

به نشانی: زرفول، خیابان سبزواری، کوچه حامدی، پلاک ۱۰ منعقد می گردد.

۲- نوع قرارداد دائم  موقت  کار معین

۳- نوع کاری یا حرفه یا حجم کاری یا وظیفه ای که کارگر به آن اشتغال می یابد: رنگ کاری بدنه ماشین

۴- محل انجام کار: کارخانه خودروسازی

۵- مدت قرارداد: یک سال

۶- ساعت کار: ۸ ساعت

میزان ساعت کار و ساعت شروع و پایان آن با توافق طرفین تعیین می گردد. ساعت کار نمی تواند بیش از میزان مندرج در قانون کار تعیین شود لیکن کمتر از آن مجاز است.

۷- دستمزد:

روز مزد  کارمزد  مزد ثابت + تشویقی

محل امضا کارگر



محل امضا کارفرما



طرح های تشویقی دستمزد، معمولاً در کارخانه هایی که کارگران زیاد و تولیدات انبوهی دارند، استفاده می شود.

## فکر کنید و پاسخ دهید

۱- روش های پرداخت دستمزد کارگران در کجا مشخص می شود؟

۲- انواع روش های پرداخت دستمزد را نام ببرید.

۳- .....

## فعالیت ۱

متن درس را به دقت بخوانید و روش های پرداخت دستمزد هر یک از افراد زیر را مشخص کنید.

روش های پرداخت دستمزد			افراد
طرح تشویقی	کارمزد	روزمزد	
			ریحانه
			پدر
			حسین

کارگران علاوه بر حقوق و دستمزد ماهانه خود، مزایایی را هم دریافت می‌کنند. این مزایا به دو بخش تقسیم می‌شود:

**۱- مزایای مستمر:** این مزایا هر ماه همراه با حقوق و دستمزد به کارگران پرداخت می‌شود؛ مانند حق اولاد، حق مسکن، بن کارگری و حق رفت و آمد

**۲- مزایای غیر مستمر:** این مزایا هرچند ماه یکبار به کارگران پرداخت می‌شود؛ مانند اضافه کاری، پاداش، هزینه تهیه لباس و عیدی

مزایا، مبالغی به غیر از حقوق اصلی است که به صورت نقدی یا غیر نقدی به کارگران پرداخت می‌شود.

حالا شما با توجه به توضیحات بالا، جدول زیر را مانند نمونه کامل کنید.

مزایای غیر مستمر	مزایای مستمر	مزایا
		پاداش انجام کار
		هزینه‌های پرداختی بابت درمان
	✓	حق مسکن
		اضافه کار
		هزینه تهیه لباس
		حق اولاد

درباره شغل، روزهای کاری، ساعت کاری و روش دریافت دستمزد اطرافیان خود بررسی کنید. پس از تکمیل جدول زیر، درباره گزارش خود در کلاس با یکدیگر گفت و گو کنید.

روش دریافت دستمزد				ساعت کاری	روزهای کاری	شغل	نام افراد
تشویقی	مزد ثابت	کارمزد	روزمزد				
							.....
							.....
							.....
							.....
							.....

درس چهارم

بیمه

## گفت و گو کنید

به تصویر زیر نگاه کنید و درباره آن با یکدیگر گفت و گو کنید.



حسین ۴ ماه است که در یک کارگاه مبل سازی کار می کند. او قبل از این که در این کارگاه مشغول به کار شود با مدیر کارگاه، آقای احسانی قرارداد کار امضا کرده است. علاوه بر حسین، دو کارگر دیگر هم در این کارگاه کار می کنند. حسین پس از آن که اولین حقوق خود را از آقای احسانی دریافت کرد متوجه شد میزان آن از مبلغی که در قرارداد آمده، کمتر است. بنابراین نزد آقای احسانی رفت و از ایشان درباره کم شدن حقوقش سؤال کرد. آقای احسانی برای حسین توضیح داد که ماهانه مبلغی از حقوق شما برای حق بیمه کسر می شود. سپس حسین از آقای احسانی سؤال کرد: حق بیمه چیست؟ آقای احسانی گفت: حق بیمه پولی است که در هر ماه از حقوق کارگر کم می شود تا اگر در زمان انجام کار آسیب ببیند و یا بیمار شود و نتواند در محل کارش حاضر شود، حقوق دریافت کند. حسین از آقای احسانی سؤال کرد: این پول به چه کسی داده می شود؟ آقای احسانی پاسخ داد: این پول به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می شود.



### بیشتر بدانید

حق بیمه ای که به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می شود، سهم بیشتر آن را کارفرما و سهم کمتر آن را کارگر باید بپردازد.

حسین گفت: در صورتی که بیمار نشویم این پول چه می‌شود؟ آقای احسانی پاسخ داد: سازمان تأمین اجتماعی پولی را که شما برای بیمه پرداخت کرده‌اید؛ نزد خود نگه می‌دارد و بعد از بازنشستگی، ماهانه مبلغی را به عنوان حقوق به شما پرداخت می‌کند. حسین کمی با خود فکر کرد و متوجه شد در هر جایی که مشغول به کار می‌شود باید توسط کارفرما بیمه شود.



## فکر کنید و پاسخ دهید

۱- حق بیمه چیست؟

۲- حق بیمه‌ای که حسین پرداخت می‌کند در چه سازمانی نگه‌داری می‌شود؟

۳- .....



به فیش حقوقی علی نگاه کنید و بنویسید چه مبلغی برای حق بیمه از حقوق او کسر شده است؟

شرکت امداد غلامی					
نام و نام خانوادگی	سید علی موسوی	سایر پرداخت ها		تاریخ	اردیبهشت ۹۹
کارکرد ماهانه	۳۱	س. اضافه کاری	۰	شماره حساب	۳۶۴۸۷۹۲۵۷
حقوق و مزایا		م. اضافه کاری	۰	کسورات	
حقوق ثابت	۱۸,۹۶۶,۰۷۹	حق شیفت	۰	بیمه	۳,۱۹۲,۶۷۷
حق بن	۴,۰۰۰,۰۰۰	حق ناهاری	۴۵۰,۰۰۰	مالیات	۰
حق اولاد	۱,۸۳۵,۴۲۷	بستانکار	۲۰۸,۴۸۸	مساعده	۵,۰۰۰,۰۰۰
حق مسکن	۱,۰۰۰,۰۰۰	بستانکار	۱,۲۲۳,۶۱۸		
عیدی و سنوات	۰				
ناخالص پرداختی		۲۷,۶۸۳,۶۱۲			
جمع کسورات		۸,۱۹۲,۶۷۷			
خالص حقوق پرداختی		۱۹,۴۹۰,۹۳۵			

حق بیمه پرداختی علی ..... ریال است.

به فیش حقوقی حمید و سیامک نگاه کنید و به سؤالات زیر پاسخ دهید:

– کدام یک حقوق بیشتری دریافت می کند؟

– حق بیمه پرداختی کدام یک بیشتر است؟ چرا؟

### فیش حقوقی حمید

شرکت امداد غلامی					
نام و نام خانوادگی	حمید انارکی	سایر پرداخت ها		تاریخ	اردیبهشت ۹۹
کارکرد ماهانه	۳۱	س. اضافه کاری	۲۶	شماره حساب	۵۸۶۷۹۴۳۱۴۵۸
حقوق و مزایا		م. اضافه کاری	۳,۰۳۶,۸۰۰	کسورات	
حقوق ثابت	۱۸,۹۶۶,۰۷۹	پاداش	۰	بیمه	۱,۶۰۷,۶۲۶
حق بن	۴,۰۰۰,۰۰۰	حق ناهاری	۴۵۰,۰۰۰	مالیات	۰
حق اولاد	۰			مساعده	۳,۰۰۰,۰۰۰
حق مسکن	۱,۰۰۰,۰۰۰			بدهکار	۲۰۰,۰۰۰
عیدی و سنوات	۰				
ناخالص پرداختی	۲۷,۴۵۲,۸۷۹				
جمع کسورات	۴,۸۰۷,۶۲۶				
خالص حقوق پرداختی	۲۲,۶۴۵,۲۵۳				

## فیش حقوقی سیامک

شرکت امداد غلامی					
نام و نام خانوادگی	سیامک ابراهیم نژاد	سایر پرداخت ها		تاریخ	ارديبهشت ۹۹
کارکرد ماهانه	۳۱	س.اضافه کاری	۱۱۶	شماره حساب	۱۲۵۹۶۳۷۸۰۳
حقوق و مزایا		م.اضافه کاری	۱۳,۵۴۸,۸۰۰	کسورات	
حقوق ثابت	۱۸,۹۶۶,۰۷۹	پاداش	۰	بیمه	۲,۵۰۲,۴۰۰
حق بن	۴,۰۰۰,۰۰۰	حق ناهاری	۴۵۰,۰۰۰	مالیات	۱,۱۴۶,۴۸۸
حق اولاد	۱,۵۳۵,۹۴۰			بدهکار	۲۰۰,۰۰۰
حق عائله مندی	۲,۹۶۲,۱۷۰				
حق مسکن	۱,۰۰۰,۰۰۰				
عیدی و سنوات	۰				
ناخالص پرداختی	۴۲,۴۶۲,۹۸۹				
جمع کسورات	۳,۸۴۸,۸۸۸				
خالص حقوق پرداختی	۳۸,۶۱۴,۰۹۲				

## بررسی کنید

– درباره شغل و بیمه یکی از اعضای خانواده یا دوستان خود بررسی کنید. سپس در مورد آن با همکلاسی‌هایتان گفت‌وگو نمایید.

– به کمک معلّم خود بررسی کنید به غیر از بیمه‌های درمانی، از چه بیمه‌های دیگری در محیط‌های کارگاهی می‌توانیم استفاده کنیم تا خسارت‌های ناشی از حوادث را جبران کنند؟

– به کمک معلّم خود، بررسی کنید به جز بیمه سلامت، چه بیمه‌های دیگری وجود دارد؟

– با کمک معلّم خود بررسی کنید به غیر از بیمه درمانی، چه بیمه‌های دیگری وجود دارد که می‌توانیم از آن‌ها استفاده کنیم؟


درس پنجم


مرخصی

## گفت و گو کنید


به تصویر زیر نگاه کنید و درباره آن با یکدیگر گفت و گو کنید.

### برگ مرخصی روزانه



سرپرست قسمت	آقای حسین
تایید	
<input type="checkbox"/> روز مرخصی با حقوق	<input checked="" type="checkbox"/> خواهشمند است با
به شماره	بدون حقوق <input type="checkbox"/>
اینجاناب	علی ملکی
کارگری	۲۸۰۹۰۲۱
کارمندی	
از تاریخ	۹۸/۹/۲۷
موافقت فرمائید.	
	
امضاء متقاضی	

سرپرست واحد	
مرخصی نامبرده بمدت	روز از تاریخ
<input checked="" type="checkbox"/>	۹۸/۹/۲۷
از نظر این قسمت بلامانع است.	
	
امضاء سرپرست قسمت	

ساناز در یک کارگاه شیرینی پزی مشغول به کار است. او روز یکشنبه پس از رفتن به خانه احساس سردرد و بدن درد شدیدی داشت به همین دلیل به پزشک مراجعه کرد. پزشک پس از معاینه ساناز و تجویز دارو به او گفت: برای این که زودتر درمان شوید باید ۲ روز در منزل استراحت کنید. سپس پزشک به او گواهی استراحت داد.

هوالمشانی
دکتر عباس رفیعی پزشک
Dr. Abbas Rafiee
<p>گواهی می شود خانم ساناز محمدی به علت بیماری آنفلوئزا به ۲ روز استراحت در منزل نیاز دارد.</p>


صبح روز دوشنبه ساناز با خانم اصلانی مدیر کارگاه شیرینی پزی تماس گرفت و اطلاع داد که بیمار است و نمی تواند در محل کار خود حاضر شود. خانم اصلانی به او گفت: اشکالی ندارد با توجه به این که پزشک به شما گواهی استراحت داده است، شما می توانید این چند روز را از مرخصی استعلاجی استفاده کنید.

برگ درخواست مرخصی	
واحد / شعبه :	
نام خانوادگی: محمدی	نام: ساناز
مدت مرخصی: ۲ روز	نوع مسئولیت: کارگر شیرینی پزی
نوع مرخصی: استحقاقی <input type="checkbox"/> استعلاجی <input checked="" type="checkbox"/> بدون حقوق <input type="checkbox"/> ساعتی <input type="checkbox"/>	
امضاء درخواست کننده	
	
امضاء کارفرما	
	

در این کارگاه صبا نیز مشغول به کار است. او می خواهد هفته آینده به همراه خانواده خود به مدت ۳ روز به مسافرت برود. صبا این موضوع را با خانم اصلانی در میان گذاشت. خانم اصلانی به ایشان گفت: اشکالی ندارد شما می توانید از مرخصی استحقاقی استفاده کنید و به سفر بروید. صبا که برای اولین بار واژه مرخصی استحقاقی را می شنید، از خانم اصلانی سؤال کرد: آیا هر ماه می توانم از مرخصی استحقاقی استفاده کنم؟ خانم اصلانی لبخندی زد و گفت: کارگرانی که تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی هستند، در سال فقط می توانند ۳۰ روز از مرخصی استحقاقی استفاده کنند. صبا از خانم اصلانی برای توضیحاتی که درباره مرخصی داده بود تشکر کرد و برای انجام کارهایی که به او سپرده شده بود به کارگاه برگشت.

### بیشتر بدانید

- روز ۱۱ اردیبهشت (روز جهانی کارگر) جزو تعطیلات رسمی کارگران به حساب می آید.
- مرخصی استعلاجی مرخصی است که در مواقع بیماری گرفته می شود تا در این مدت شخص بیمار بتواند نیرو و توان خود را که در اثر بیماری از دست داده است، دوباره به دست آورد. برای استفاده از این مرخصی نیاز به گواهی پزشک می باشد.
- مرخصی استحقاقی (مرخصی سالانه) حق قانونی است که برای کارگران به مدت یک ماه در سال با پرداخت حقوق و دستمزد در نظر گرفته می شود.

### فکر کنید و پاسخ دهید

- ۱- در زمان بیماری، برای استراحت و درمان از چه نوع مرخصی استفاده می کنید؟
- ۲- کارگران تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی چند روز در سال می توانند از مرخصی

استحقاقی استفاده کنند؟

۳-.....



## فعالیت ۱

مانند نمونه، نوع مرخصی های زیر را مشخص کنید.

علت	استعلاجی	استحقاقی
سرماخوردگی		
مسافرت		
بیماری فرزند		×
اثاث کشی منزل		

## فعالیت ۲

سعید برای برطرف کردن مشکل خانوادگی خود مجبور است برای مدتی طولانی به سفر برود. او درخواست مرخصی استحقاقی خود را به کارفرمایش تحویل داد. اما کارفرما با درخواست مرخصی سعید موافقت نکرد و به او پیشنهاد داد مرخصی بدون حقوق بگیرد. حالا سعید مجبور است مانند دوستش علی که برای تحصیل به شهر دیگری رفته است از مرخصی بدون حقوق استفاده کند. او امیدوار است که هرچه زودتر مشکل خانواده اش برطرف شده و در محل کارش حاضر شود.

با توجه به توضیحات بالا، درست و نادرست بودن جملات زیر را مشخص کنید.

ردیف	درست	نادرست
۱		برای سفرهای طولانی می توانید با موافقت کارفرما از مرخصی بدون حقوق استفاده کنید.
۲		برای مرخصی بدون حقوق موافقت کارفرما ضروری است.
۳		برای ادامه تحصیل در خارج از کشور می توانید از مرخصی استعلاجی استفاده کنید.
۴		علی بیمار است، او می تواند از مرخصی بدون حقوق استفاده کند.

## فعالیت ۳

در صورتی که کارگری بخواهد در روز کاری خود، برای انجام کارهای خیلی ضروری و یا اداری مانند رفتن به بانک، از محل کار خود خارج شود می تواند از مرخصی ساعتی روزانه استفاده کند.

حالا شما با توجه به توضیح داده شده و به کمک مربی خود مثال های دیگری از مرخصی ساعتی برای کارگران بنویسید.

## بررسی کنید

با سه نفر از اطرافیان خود که شاغل هستند، در مورد نوع مرخصی هایی که در سه ماه گذشته استفاده کرده اند؛ گفت و گو کرده و جدول زیر را کامل کنید. سپس گزارش کار خود را در کلاس بیان کنید.

انواع مرخصی				علت مرخصی	شغل	نسبت
بدون حقوق	ساعتی	استعلاجی	استحقاقی			

درس ششم

# شکل های مختلف کسب و کار

## گفت و گو کنید

به تصاویر زیر نگاه کنید و در مورد هر یک گفت و گو کنید.



عماد بیش از دو سال است که در کارگاه نجاری عمومی خود کار می‌کند. اما او علاقه‌مند است خودش کسب و کاری را، راه اندازی کند. به همین علت تصمیم گرفت در مورد شکل‌های مختلف کسب و کار اطلاعاتی را جمع‌آوری کند تا با توجه به توانایی خود کسب و کار مناسبی را راه اندازی نماید. او اطلاعات خود را به شکل زیر یادداشت کرده است:

### انواع کسب کار:

- ۱- کسب و کار خانگی
- ۲- کسب و کار اینترنتی
- ۳- کسب و کار روستایی
- ۴- کسب و کار خانوادگی

### کسب و کار خانگی

به کسب و کارهایی که افراد در محل زندگی خود، با استفاده از امکانات و وسایل لازم راه اندازی می‌کنند، کسب و کار خانگی می‌گوییم. کسب و کارهای خانگی از بقیه کسب و کارها آسان تر و سریع تر راه اندازی می‌شود.

کسب و کار خانگی مزایای زیادی دارد مانند:

- (۱) ساعات کاری دلخواه
- (۲) بودن در کنار اعضای خانواده
- (۳) صرفه جویی در وقت
- (۴) تناسب با ویژگی‌های جسمانی افراد
- (۵) پرداخت نکردن اجاره بها
- (۶) نیاز نداشتن به مجوز

**نکته:** در راه اندازی کسب و کار خانگی باید توجه کرد که برای همسایه ها مزاحمتی ایجاد نشود.

تصاویر زیر برخی از کسب و کارهای خانگی را نشان می دهد.



تهیه ترشیجات خانگی



قالی بافی

### گفت و گو کنید

در مورد سایر کسب و کارهای خانگی در کلاس با هم گفت و گو کنید.

## کسب و کار اینترنتی

به فروش کالا یا انجام خدمات از طریق اینترنت، کسب و کار اینترنتی می‌گوییم. کسب و کار اینترنتی به افراد این فرصت را می‌دهد تا در محله، شهر، کشور و جهان با کمترین هزینه مشتریان زیادی داشته باشند و بتوانند، درآمد کسب کنند. تصویر زیر نمونه‌ای از کسب و کارهای اینترنتی را نشان می‌دهد.



## گفت‌وگو کنید

در مورد سایر کسب و کارهای اینترنتی در کلاس با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

## کسب و کار روستایی

به کسب و کارهایی که در روستا و با استفاده از امکانات و وسایل لازم راه اندازی می‌شود، کسب و کار روستایی می‌گوییم. کسب و کار روستایی در تأمین مواد غذایی و صنایع دستی نقش مهمی دارند. برخی از مزایای کسب و کار روستایی عبارت‌اند از:

(۱) هزینه راه اندازی کمتر

(۲) ماندن افراد در روستای خود

(۳) جلوگیری از آلودگی هوا

(۴) جلوگیری از ترافیک

(۵) کم شدن هزینه تولید

تصاویر زیر برخی از کسب و کارهای روستایی را نشان می‌دهد.



اقامتگاه بوم گردی



دامداری

## گفت‌وگو کنید

در مورد سایر کسب و کارهای روستایی در کلاس با هم گفت‌وگو کنید.



## کسب و کار خانوادگی

به کسب و کارهایی که با همکاری افراد یک خانواده و خویشاوندان راه اندازی می شود، کسب و کار خانوادگی می گوئیم. این شکل از کسب و کار با پول کمتری راه اندازی می شود. در کسب و کار خانوادگی دوستی بین کارکنان بیشتر است. بنابراین دوام بیشتری دارد. تصاویر زیر برخی از کسب و کارهای خانوادگی را نشان می دهد.



## گفت و گو کنید

در مورد سایر کسب و کارهای خانوادگی در کلاس با هم گفت و گو کنید.

## راه‌های موفقیت در کسب و کار

پس از آن که کسب و کار مناسبی را راه اندازی کردید، باید تلاش کنید تا بتوانید آن را برای سال‌های طولانی ادامه دهید و درآمد خوبی داشته باشید. بنابراین برای موفقیت در کسب و کارتان باید به نکات مهم زیر توجه کنید:

- کارهای خود را دقیقاً معلوم کنید.
- در کارهای خود نظم داشته باشید.
- کارهای خود را به درستی انجام دهید.
- برای انجام کارهایتان برنامه داشته باشید.
- مهارت‌های لازم را یاد بگیرید.
- روابط خوب و مناسبی با همکاران و مشتریان برقرار کنید.
- تبلیغات و بازاریابی را به خوبی انجام دهید.

### فکر کنید و پاسخ دهید

(۱) - دو مزیت از کسب و کارهای خانگی را بنویسید.

(۲) - برای موفقیت در کسب و کار به چه نکاتی باید توجه کنید؟

.....۳-



### شرکت تعاونی

تعاونی شکلی از کسب و کار گروهی است که عده‌ای از افراد برای انجام اهدافی مشترک دور هم جمع می‌شوند و کسب و کاری را، راه‌اندازی می‌کنند. برای مثال دانش‌آموزان، فارغ‌التحصیلان، همسایه‌ها، دوستان و یا اهالی یک محل، برای کمک به هم و رسیدن به سود، شرکت تعاونی تأسیس می‌کنند.

شرکت تعاونی معلولان اصفهان نمونه‌ای از این شکل کسب و کار است که علاوه بر بازاریابی برای محصولات تولید شده معلولان، کارگاه‌های تولیدی نیز راه‌اندازی می‌کند. تعاونی‌های دانش‌آموزی در مدارس نیز، نمونه دیگری از این شکل کسب و کارها هستند.

## بررسی کنید

درباره شکل کسب و کار اعضای خانواده یا دوستان خود و دلایل موفقیت آن‌ها در کارشان بررسی کنید. سپس جدول زیر را کامل کرده و در کلاس با دوستان خود درباره آن گفت‌وگو کنید.

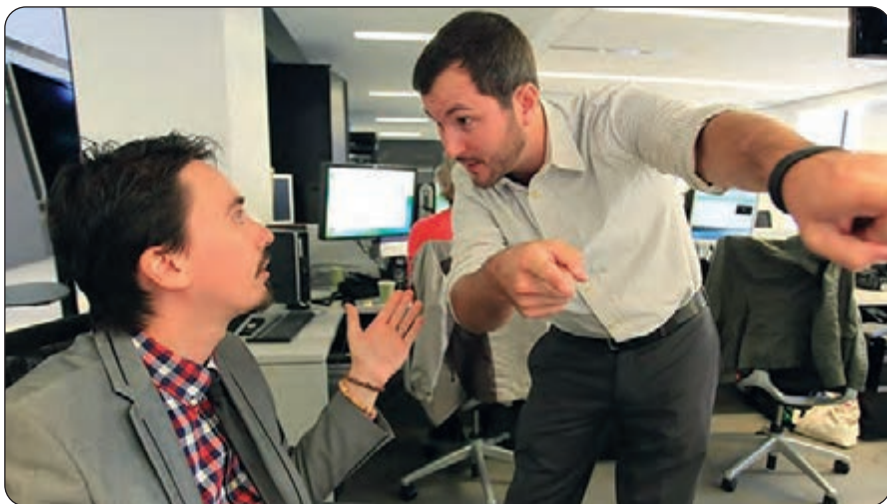
دلایل موفقیت در کسب و کار	شکل کسب و کار					نام افراد
	سایر	روستایی	خانوادگی	اینترنتی	خانگی	

درس هفتم

# مخاطرات محیط کار

## گفت و گو کنید

به تصاویر زیر نگاه کنید و درباره آن ها با یکدیگر گفت و گو کنید.



یک روز وقتی مهران از محل کارش به خانه آمد، پدرش را مشغول تماشای برنامه‌ای در تلویزیون دید. این برنامه درباره انواع مخاطرات محیط کار مانند اعتیاد و خشونت بود. پدرش با دیدن مهران از او خواست تا با هم این برنامه را ببینند. کارشناس برنامه درباره انواع اعتیاد مانند کشیدن سیگار، مصرف مواد مخدر، الکل و قرص‌های روان‌گردان صحبت می‌کرد. او به برخی از زیان‌هایی که اعتیاد بر روی جسم و روان افراد می‌گذارد، اشاره کرد مانند:

- کاهش وزن و بی‌اشتهایی
- سیاه شدن دور چشم‌ها
- بی‌توجهی به شکل ظاهر
- تغییر در رنگ چهره
- زودرنجی
- کم شدن ارتباط با فامیل و دوستان
- بی‌نظمی در کارها
- بی‌نظمی در ورود و خروج در محل کار
- پایین آمدن کیفیت کار و از دست دادن شغل



در ادامه برنامه کارشناس آن در مورد خشونت که به صورت تهدیدهای کلامی و غیرکلامی انجام می‌شود نیز توضیح داد. او گفت خشونت در محیط کار باعث آسیب رساندن به افراد و ناراحتی دیگران می‌شود و متأسفانه در برخی موارد باعث از دست دادن جان خود یا دیگران می‌گردد.

پس از پایان برنامه پدر مهران فرصت را مناسب دید تا در مورد یکی دیگر از مخاطرات محیط کار، یعنی آزار جنسی توسط دیگران با مهران گفت‌وگو کند. پدر توضیح داد که آزار جنسی می‌تواند به شکل کلامی و بدنی باشد. او گفت تعریف کردن لطیفه‌های جنسی و یا گفت‌وگو در مورد اعضای بدن یکی از راه‌های شروع این نوع آزار است. پدر گفت در صورت مشاهده چنین رفتاری در محیط کار باید آن را به پدر و مادر اطلاع داد.

مهران دانست برای این که کار خود را از دست ندهد، لازم است همیشه مواظب باشد که:

- از افراد معتاد دوری کند.
- خشم خود را کنترل کند و از دعوا کردن با دیگران دوری کند.
- مورد آزار و اذیت جنسی قرار نگیرد.

## فکر کنید و پاسخ دهید

۱- انواع مخاطرات محیط کار را نام ببرید.

۲- برای آن که کار خود را از دست ندهید، به چه نکاتی باید توجه کنید؟

۳-.....



## فعالیت ۱

انواع خشونت کلامی و غیر کلامی را مانند نمونه در جدول مشخص کنید.

خشونت		رفتار
غیر کلامی	کلامی	
×		نشان دادن مشت
		هل دادن
		داد و فریاد کردن
		لگد زدن
		فحش دادن

## فعالیت ۲

مانند نمونه موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

- |                              |                       |                         |
|------------------------------|-----------------------|-------------------------|
| خشونت <input type="radio"/>  | <input type="radio"/> | کشیدن قلیان             |
| اعتیاد <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | هل دادن دیگران          |
| خشونت <input type="radio"/>  | <input type="radio"/> | پرتاب کردن شیء          |
| خشونت <input type="radio"/>  | <input type="radio"/> | مصرف قرص های روان گردان |
| اعتیاد <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | کتک زدن                 |

۱- با یکی از اطرافیان خود درباره این که چگونه خشم خود را در محیط کارش کنترل می‌کند، گفت‌وگو کنید. سپس نتیجه را در کلاس بیان کنید.

۲- با همراهی مربی خود درباره سایر مضرات اعتیاد و خشونت در کلاس با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

۳- در صورتی که مورد آزار و اذیت دیگران قرار بگیرید چه کارهایی را انجام می‌دهید؟

درس هشتم

# معرفی محصول

## گفت و گو کنید

به تصاویر زیر نگاه کنید و درباره آن ها با یکدیگر گفت و گو کنید.



نام محصول: پیش بند آشپزخانه  
جنس: نخی  
قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

دانش‌آموزان پایه دوازدهم مدرسه شهید همت در کارگاه مشبک‌کاری، وسایلی را به کمک مربی خود ساخته‌اند. آن‌ها می‌خواهند از کارهای دستی خود نمایشگاهی را برپا کرده و از والدین و آشنایان خود دعوت کنند تا برای بازدید و خرید به آنجا بیایند. مربی کارگاه آقای سعیدی به آن‌ها گفت: آیا تا به حال محصولات خود را در نمایشگاهی به نمایش گذاشته‌اید و توانسته‌اید آن محصول را به بازدیدکنندگان معرفی کنید؟ یکی از دانش‌آموزان پاسخ داد: ما در پایه دهم و یازدهم، بازارچه‌ای را به کمک مربی خود برگزار کردیم؛ اما نتوانستیم تمامی محصولات خود را در آن جا بفروشیم. آقای سعیدی که استاد مشبک‌کاری بود و هر ساله از کارهای خود نمایشگاهی برپا می‌کرد به دانش‌آموزان گفت: برای این که محصولات خود را بفروشید باید به درستی آن را به دیگران معرفی کنید. برای معرفی محصول به پول زیادی نیاز ندارید، اما باید به نکات زیر توجه کنید:

- خوب فکر کنید محصول شما چه نیازی از مشتری را برطرف می‌کند.
  - ویژگی‌های محصول خود را به خوبی بدانید تا بتوانید برای دیگران توضیح دهید.
  - محصول خود را به شکل مناسبی بسته‌بندی کنید.
  - خلاصه‌ای از ویژگی‌های محصول را به صورت برجسته بر روی آن بچسبانید.
- پس از صحبت‌های آقای سعیدی، دانش‌آموزان تصمیم گرفتند برای معرفی هر یک از محصولات خود در نمایشگاه برجسی تهیه کنند تا ویژگی‌های محصول خود را به بازدیدکنندگان معرفی نمایند. آن‌ها خوشحال بودند که این بار می‌توانند به روش جدیدی محصولات خود را در نمایشگاه معرفی کنند.

## فکر کنید و پاسخ دهید

۱- در معرفی محصول به چه نکاتی باید توجه کرد؟ دو مورد آن را بنویسید.

۲- بر روی برچسب محصول چه اطلاعاتی لازم است، نوشته شود؟

۳- .....

## فعالیت ۱

با اطلاع خانواده، برچسب یکی از محصولات غذایی که در منزل وجود دارد را به کلاس آورده و با کمک مربی خود درباره ویژگی‌هایی که از محصول بر روی برچسب نوشته شده است، توضیح دهید.

دانش آموزان پس از چند روز تلاش و همکاری با یکدیگر نمایشگاهی از کارهای دستی خود بر پا کردند. در این نمایشگاه آن‌ها محصولات خود را به خوبی روی میزها چیده بودند و در جلوی هر محصول نیز برچسبی از ویژگی‌های آن، قرار داده بودند. خانم اقبالی که یکی از بازدیدکنندگان بازارچه بود در حین مشاهده هنرهای دستی دانش آموزان ساعت بسیار زیبایی را دید و از علی که مسئول آن غرفه بود پرسید: آیا این ساعت فروشی است؟



نام محصول: ساعت دیواری مشبک  
قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

علی با خوشرویی و ادب گفت: بله اگر بخواهید، می‌توانید آن را از نزدیک ببینید. خانم اقبالی پس از آن که ساعت را از علی گرفت آن را با دقت نگاه کرد و به علی گفت: ساعت زیبایی است، خیلی ظریف و تمیز ساخته شده است. آیا به تنهایی آن را ساخته‌ای؟

علی که یاد گرفته بود هنگامی که مشتری صحبت می‌کند نباید حرف او را قطع کند، پس از اتمام صحبت خانم اقبالی گفت: این ساعت توسط دوستم حسن، با نظارت مربی کارگاه آقای سعیدی ساخته شده است. البته موتور ساعت را جداگانه خریداری و بر روی آن نصب کرده ایم. خانم اقبالی که از توضیحات و رفتار علی خوشش آمده بود ساعت را به قیمت بسیار خوبی از او خرید. علی ساعت را در جعبه‌ای که برای آن ساخته بود، قرار داد و پس از بسته بندی به خانم اقبالی

تحويل داد. سپس آقای سعیدی مربی کارگاه که رفتار علی با خانم اقبالی را دیده بود به سایر دانش آموزان گفت: یکی دیگر از مواردی که در معرفی و فروش محصول باید به آن دقت کنید رفتار مناسب با مشتری است که علی این رفتار را به خوبی انجام داد.

– اکنون با توجه به رشته مهارتی خود و با کمک مربی کارگاه، نمایشگاهی برای معرفی محصولات و خدماتی که عرضه می کنید، برگزار نمایید. در این نمایشگاه، رفتار با مشتری را نیز تمرین کنید.

– از برگزاری نمایشگاه و نحوه معرفی محصول خود فیلم و عکس تهیه کنید و یکی از عکس ها را در کادر زیر بچسبانید.

### گفت و گو کنید

در برگزاری نمایشگاه امسال برای فروش بیشتر محصولات خود چه نکات مهمی را رعایت کردید. درباره آن با همکلاسی های خود گفت و گو کنید.